

مقاله پژوهشی: بررسی نقش مشارکت اجتماعی و فرهنگی شهروندان در توسعه پایدار شهرهای

جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی

فریبا مرادپور^۱ - رضاعلی محسنی^{۲*} - محمود رحیمی^۳

تاریخ دریافت:

تاریخ پذیرش:

چکیده

توسعه پایدار شهری فرآیند تغییری است در استفاده از منابع، هدایت سرمایه‌گذاری‌ها، سمت‌گیری توسعه فناوری و تغییری نهادی است که با نیازهای حال و آینده سازگار باشد. این توسعه پایدار در شهرهای جدید از اهمیت دوچندانی برخوردار است چرا که در این شهرها که بر اساس روش جدید و به روز در ساخت فضاهای شهری بهره می‌برند الگوهای توسعه پایدار شهری ساده‌تر و به صورت منسجم‌تر قابل اجرا هستند و شناخت عوامل موثر بر توسعه پایدار شهرها با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی می‌تواند به برنامه ریزی دقیق‌تر برای نیل به توسعه در امور مختلف شهری کمک کند. مشارکت اجتماعی و فرهنگی می‌تواند به عنوان عاملی اساسی در توسعه پایدار شهرهای جدید و ارتقاء امنیت اجتماعی مورد توجه و بحث و بررسی علمی قرار گیرد که بر این اساس این تحقیق با هدف بررسی نقش مشارکت اجتماعی و فرهنگی شهروندان در توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی انجام پذیرفته است. این تحقیق از نوع کمی بوده و به روش پیمایشی انجام شده است. اطلاعات با پرسشنامه محقق ساخته گردآوری و روایی آن به روش صوری و پایایی آن با آلفای کرونباخ $0/76$ مورد تأیید قرار گرفته است. جامعه آماری کلیه زنان و مردان بالاتر از ۱۸ سال شهر پرنده بوده که تعداد ۳۸۷ نفر به روش کوکران به عنوان حجم نمونه انتخاب شده اند. اطلاعات گردآوری شده به روش توصیفی و تحلیلی با کمک نرم افزار $spss23$ تجزیه و تحلیل شده است.

بر اساس یافته های تحقیق بین مشارکت رسمی شهروندان در حوزه اجتماعی و توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی همبستگی متوسطی وجود دارد. ($R = 0/513$) و $26/3$ درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته به مشارکت رسمی شهروندان در حوزه اجتماعی با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی می باشد. بین مشارکت رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی و توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی همبستگی متوسطی وجود دارد. ($R = 0/411$) و $16/9$ درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته به مشارکت رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی می باشد.

کلید واژه ها: توسعه پایدار شهری - امنیت اجتماعی - مشارکت اجتماعی - مشارکت فرهنگی

^۱ - دانشجوی دکتری جامعه شناسی گرایش بررسی مسائل اجتماعی ایران، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

^۲ - دانشیار و عضو هیئت علمی گروه علوم اجتماعی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

آدرس ایمیل: mohseni.net@gmail.com

^۳ - استادیار و عضو هیئت علمی گروه شهرسازی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۱. مقدمه و بیان مسئله:

امروزه رشد و توسعه روز افزون در تمامی عرصه‌های اقتصادی؛ اجتماعی و فرهنگی در همه جوامع خصوصاً جوامع در حال توسعه مشهود و ملموس است و یکی از نکات مهم این توسعه پایدار بودن و بودن آن است که برای دستیابی به توسعه پایدار باید عوامل مختلف تاثیرگذار بر آن شناخته شود.

توسعه پایدار^۱ فرآیند تغییر در استفاده از منابع، هدایت سرمایه گذاری‌ها، سمت‌گیری توسعه تکنولوژی و تغییر نهادی است که با نیازهای حال و آینده سازگار باشد. همچنین کمسیون «برانتلند»^۲ درباره توسعه پایدار شهری می‌گوید: توسعه پایدار به عنوان یک فرآیند، لازمه بهبود و پیشرفت است، فرآیندی که اساس بهبود وضعیت و از میان برنده کاستیهای اجتماعی، فرهنگی جوامع پیشرفته است و باید موتور حرکت پیشرفت متعادل، متناسب و هماهنگ اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تمام جوامع به‌ویژه کشورهای در حال توسعه باشد (عباسپور، ۱۳۹۶: ۱۰۸). در تعریفی دیگر از توسعه پایدار شهری استانی^۳ (۲۰۲۰) عنوان می‌کند توسعه پایدار شهری فرآیند تغییری است در استفاده از منابع، هدایت سرمایه‌گذاری‌ها، سمت‌گیری توسعه فناوری و تغییری نهادی است که با نیازهای حال و آینده سازگار باشد. این توسعه پایدار در شهرهای جدید از اهمیت دوجندانی برخوردار است چرا که در این شهرها که بر اساس روش جدید و به روز در ساخت فضاها شهری بهره می‌برند الگوهای توسعه پایدار شهری ساده‌تر و به صورت منسجم‌تر قابل اجرا هستند و این توسعه پایدار می‌تواند منجر به ایجاد نظم اجتماعی بیشتر و در نتیجه امنیت اجتماعی بالاتر نیز گردد. همچنین شناخت عوامل موثر بر توسعه پایدار شهرها با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی می‌تواند به برنامه ریزی دقیق‌تر برای نیل به توسعه در امور مختلف شهری کمک کند.

امنیت امری ذاتی برای انسان و حق طبیعی او است. امنیت مفهومی چند بعدی است که می‌توان آن را در ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی بررسی کرد (کلابی، ۱۴۰۰: ۳۷۷). و شناخت عوامل موثر امنیت در بعد اجتماعی آن می‌تواند منجر به آسایش و آرامش بیشتر مردم گردد که در این زمینه توسعه پایدار می‌تواند به عنوان عاملی مهم قلمداد گردد.

در بررسی عوامل موثر بر توسعه پایدار شهری در تحقیقات علمی انجام شده به نقش اساسی مشارکت شهروندان در ابعاد مختلف اشاره شده و آن را عاملی مهم در این زمینه عنوان کرده اند. و این تحقیقات از عوامل موثر بر مدیریت شهری به مشارکت اجتماعی شهروندان اشاره می‌کند. مشارکت اجتماعی و فرهنگی به کنش یا عمل مشارکتی در حوزه اجتماعی و فرهنگی گفته می‌شود که عامل با توجه به انتظارات افراد دیگر آن را انجام می‌دهد. مشارکت به‌منزله

^۱ Sustainable Development

^۲ Brantland

^۳ Estanly

پدیده‌ای اجتماعی که هم ارزش غایی یا ذاتی و هم ارزش وسیله‌ای دارد، درخور بررسی و تأمل است و جایگاه برجسته‌ای به دست آورده است؛ زیرا هر برنامه‌ای برای رسیدن به مطلوب مورد نظر و موفقیت‌آمیز بودن، به مشارکت و شرکت متقابل اعضای جامعه - چه زن، چه مرد و چه شهری و چه روستایی - نیاز دارد؛ موضوعی که در مطالعات مختلف تجربی نیز به دو شکل رسمی و غیررسمی در نظر گرفته شده است.

از میان شهرهای جدید شهر پرنده از اولین شهرهای جدید استان تهران بوده که خیلی سریع در چندین فاز ساخت و سازهای شهری در آن انجام پذیرفته و در طرح مسکن مهر برای خانه دار کردن افراد کم بضاعت و بی بضاعت و فاقد منزل مسکونی شخصی مورد توجه دولت وقت برای اجرایی کردن این طرح قرار گرفته و ساخت و سازها در قالب انبوه سازی بدون در نظر گرفتن پیوست‌های اجتماعی و شهری و توجه به امورات اجتماعی و فرهنگی ساکنین در آن انجام شده است. همچنین به دلیل رشد زیاد بافت شهری و قرار گرفتن جمعیت زیادی از مهاجرین از شهرهای مختلف دارای شرایط خاصی است و باید مورد توجه ویژه قرار گیرد. با توجه به مهاجر بودن اغلب ساکنین میزان مشارکت شهروندان در امور شهری چه به صورت رسمی و چه به صورت غیررسمی پایین بوده و در تحقیقات علمی انجام شده میزان مشارکت اجتماعی شهروندان در شهر پرنده میزان آن را ۲۳٪ گزارش شده است. همچنین توسعه شهری نیز در ابعاد اقتصادی و اجتماعی بویژه در بعد زیست محیطی به صورت موزون و رشد نکرده و دارای توسعه ناموزون می‌باشد که در گزارش‌های مختلف در خصوص شرایط توسعه در این شهر بیان شده است و محقق نیز با تجربه زیسته مشترک با ساکنین شهر پرنده این مسئله را مشاهده نموده است. با بررسی‌های به عمل آمده تاکنون عوامل موثر و دارای نقش در توسعه پایدار این شهر احصاء نگردیده است. شهر جدید پرنده از شهرهای شهرستان رباط کریم و از توابع استان تهران می‌باشد که دارای ۷ فاز و حدود ۴۵۰ هزار نفر جمعیت بوده و در چند سال اخیر رشد بافت شهری و جمعیت در آن مشهود بوده است (محمدی راد، ۱۴۰۰: ۳).

توسعه پایدار شهری نه تنها منجر به ایجاد نظم و رفاه اجتماعی بیشتر برای شهروندان به ویژه در شهرهای جدید و با ارتقاء امنیت اجتماعی می‌گردد بلکه می‌تواند شرایط افزایش مدرنیته و بهره‌گیری مناسب از امکانات شهری را برای ساکنین فراهم نماید و تقویت برخورداری از حقوق شهروندی را ایجاد نماید (طوسی، ۱۳۹۹: ۷). در برخی از تحقیقات و در بررسی عوامل موثر بر توسعه شهری در ایران به سرمایه اجتماعی با مولفه‌های مشارکت اجتماعی و فرهنگی اشاره شده که نشان می‌دهد این متغیرهای می‌توانند به عنوان عوامل موثر در این زمینه مورد بحث و بررسی علمی قرار گیرند تا در صورت اثبات تأثیرگذاری آنها بر توسعه پایدار شهری برنامه‌ریزی‌های دقیقی برای افزایش مشارکت اجتماعی و فرهنگی توسط مدیران شهری انجام پذیرد. و در صورتی که عوامل موثر بر توسعه پایدار شهرهای جدید احصاء نگردد از بخشی از مهمترین عوامل موثر بر آن در حوزه مشارکت اجتماعی و فرهنگی غافل خواهیم ماند

و نقش مردم در این زمینه به صورت علمی مشخص نمی گردد و بر این اساس توسعه همه جانبه نیز رخ نمی دهد. بر اساس نتایج تحقیقات انجام شده (محمدی راد، ۱۴۰۰) نیاز این شهر جدید به توسعه پایدار برای رفاه حال ساکنین آن و کاهش معضلات مختلف اقتصادی و اجتماعی و ارتقاء امنیت اجتماعی در این شهر جدید مشهود بوده و باید عوامل موثر بر این توسعه پایدار شهری را شناخت که مشارکت اجتماعی و فرهنگی شهروندان در امور شهری و تصمیم گیری ها و دارا بودن موقعیت مشارکتی آنان می تواند در این زمینه مورد بحث و بررسی علمی قرار گیرد. همچنین عدم توسعه پایدار شهری و پایین بودن میزان مشارکت اجتماعی و فرهنگی شهروندان منجر به تشدید بسیاری از آسیب های اجتماعی و فرهنگی و حتی شکل گیری آسیب های جدید و کاهش امنیت اجتماعی می گردد که بررسی علمی و دقیق میان مشارکت اجتماعی و فرهنگی می تواند کمک شایانی به مسئولین امور شهری و اجتماعی و فرهنگی در شهر جدید پرند برای جلوگیری از آسیب های احتمالی در اثر پایین بودن میزان مشارکت اجتماعی و فرهنگی گردد. با شناخت میزان تاثیرگذاری مشارکت اجتماعی و فرهنگی شهروندان در توسعه پایدار شهری، برنامه ریزان و مدیران شهری می توانند برنامه ریزی دقیق تر برای رشد توسعه پایدار در این شهر جدید و ارتقاء امنیت اجتماعی انجام دهند. بر این اساس مسئله اصلی در این تحقیق اینچنین مطرح است که مشارکت اجتماعی و فرهنگی شهروندان چه نقشی در توسعه پایدار شهری با با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی دارد؟

اهداف تحقیق عبارتند از:

۱. بررسی تاثیر مشارکت رسمی شهروندان در حوزه های اجتماعی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی
 ۲. بررسی تاثیر مشارکت رسمی شهروندان در حوزه های فرهنگی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی
 ۳. بررسی تاثیر مشارکت غیررسمی شهروندان در حوزه های اجتماعی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی
 ۴. بررسی تاثیر مشارکت غیررسمی شهروندان در حوزه های فرهنگی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی
 ۵. بررسی تاثیر توسعه پایدار شهرهای جدید بر ارتقاء امنیت اجتماعی
- همچنین فرضیه های تحقیق بدین شرح مطرح هستند:
۱. مشارکت رسمی شهروندان در حوزه های اجتماعی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی تاثیرگذار است.

۲. مشارکت رسمی شهروندان در حوزه‌های فرهنگی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی تاثیرگذار است.

۳. مشارکت غیررسمی شهروندان در حوزه‌های اجتماعی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی تاثیرگذار است.

۴. مشارکت غیررسمی شهروندان در حوزه‌های فرهنگی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی تاثیرگذار است.

۵. توسعه پایدار شهرهای جدید بر ارتقاء امنیت اجتماعی تاثیرگذار است.

۲. مبانی نظری و مفاهیم

در این تحقیق از نظریه‌های متعددی در حوزه مشارکت اجتماعی و فرهنگی و همچنین توسعه پایدار شهری و امنیت اجتماعی در مبانی نظری تحقیق استفاده گردیده است که در ادامه به مهمترین نظریه‌های برای شاخص سازی متغیرها و تدوین چارچوب نظری اشاره شده است.

یکی از راه‌های تحکیم روابط انسانی از طریق مشارکت میسر می‌گردد. جامعه‌ای که در آن، میزان مشارکت، همکاری و نوع دوستی بین افراد بالا باشد، در این جامعه افراد در عین انجام کارهای شخصی، در پیشبرد کارهای دیگر و انجام فعالیت‌های جمعی مشارکت دارند. این مشارکت جویی نوعی احساس رضایت و انرژی مثبت نسبت به خود و پیرامون در افراد ایجاد کرده و در نتیجه میزان نشاط و شادی را در سطح جامعه بالا می‌برد.

پورتس^۱ (۲۰۰۷) انواع مشارکت بر حسب چگونگی دخالت مردم را مشارکت مستقیم و غیر مستقیم نام می‌برد. مشارکت مستقیم: مشارکت عمومی و مستقیم افراد در فعالیت‌های اجتماعی و سیاسی جهت تعیین زندگی اجتماعی خود می‌باشد. مشارکت غیرمستقیم: در این شیوه مردم بطور مستقیم در فرآیند مشارکت دخالت ندارند، بلکه از طریق انتخاب نماینده و تشکیل شوراهای نمایندگی در تصمیم‌گیری‌ها شرکت می‌کنند. همچنین در چارچوب نظام شخصیتی پارسونز، چهار بعد تعریف می‌شود: برون‌گرایی، نژادگرایی، بعد انسجامی و شناختی. این ابعاد در ارتباط با نظام اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی هستند. بر این اساس، ارتباط بین فرد و جامعه بر قرار می‌گردد و برای مثال، طبق خصلت برون‌گرایی، نوعی احساس مشارکت جویی به لحاظ عینی و ذهنی می‌تواند وجود داشته باشد و از طریق این خصلت، افراد می‌توانند در تعامل با دیگران نوعی احساس مثبت پیدا کرده، در جامعه نیز این احساس مثبت را ایجاد نمایند و در این امر به نوبه خود زمینه‌ساز شادمانی افراد را در جامعه و در نتیجه پیدایش نشاط اجتماعی را فراهم می‌سازد

¹ Ports

اینگلهارت^۱ (۲۰۱۲) که نوسازی اجتماعی و فرهنگی را در غرب مطالعه نموده است، افزایش مشارکت در کشورهای غربی را با سه عامل ارتقای سطح تحصیلات و اطلاعات سیاسی، تغییر هنجارهای حاکم بر مشارکت زنان و تغییر در اولویت‌های ارزشی که تأکید کمتر بر نیازهای آنی طبیعی داشته و برحق ابراز نظر تأکید بیشتری می‌ورزند، تبیین کرده است

اوکلی و مارسدن^۲ (۲۰۰۹) نیز از مشارکت اجتماعی سه تفسیر ارائه داده‌اند:

۱- شرکت داوطلبانه مردم در برنامه‌های عمومی؛

۲- برانگیختن احساسات مردم و افزایش درک و توان شهروندی؛

۳- دخالت در فرآیندهای تصمیم‌گیری، اجرا و سهم شدن عامه مردم در منافع. به نظر لرنر، جامعه جدید یک جامعه مشارکتی است و فراگرد نوسازی، حرکت از جامعه سنتی به جامعه مشارکت-جوست. به نظر وی، مشارکت در حوزه اقتصادی به فعالیت در بازار و افزایش درآمد، مشارکت سیاسی به شرکت در انتخابات، مشارکت فرهنگی به بهره‌گیری از رسانه‌های جمعی و مشارکت روانی به همدلی و تحرک روانی منجر می‌شود. در اندیشه لرنر بین متغیرهای شهرنشینی، تحصیلات، دسترسی به رسانه‌های گروهی و مشارکت ارتباط متقابل وجود دارد. لرنر، مشارکت را به عنوان یکی از متغیرهای مهم در توسعه و تجدد به حساب می‌آورد. هابرماس نیز حوزه عمومی را یکی از مقوله‌های جهان مدرن؛ یعنی جامعه بورژوازی می‌داند. او استدلال می‌کند که حوزه عمومی اساساً شبکه‌ای از ارتباطات است که برای خلق و ایجاد فضای اجتماعی برای مبادله معانی بین افراد و گروه‌ها از کنش ارتباطی استفاده می‌کنند. حوزه عمومی برخلاف نهادهایی که تحت سلطه خارجی قرار دارند و یا دارای روابط قدرت درونی هستند، از اصول مشارکت و نظارت دموکراتیک، نوید می‌دهد. مضمون اصلی در اکثر آثار هابرماس عبارت است از: مشارکت در تدوین و ارائه سیمایی روشن از یک «جامعه جهانی بهتر»؛ یعنی جامعه‌ای که در آن امکانات و تسهیلات بیشتری برای سعادت، شادکامی، صلح و همبستگی همگان فراهم باشد. بر این اساس مشارکت اجتماعی و فرهنگی در این تحقیق به دو شاخص عمده مشارکت‌های رسمی و غیر رسمی تقسیم می‌گردد.

در حوزه توسعه پایدار شهری نیز می‌توان گفت نظریه توسعه پایدار شهری موضوع‌های جلوگیری از آلودگی‌های محیط زیست شهری و ناحیه‌ای، کاهش ظرفیت‌های تولید محیط محلی، ناحیه‌ای و ملی حمایت از بازیافت‌ها، عدم حمایت از توسعه زیان‌آور و از بین بردن شکاف میان فقیر و غنی را مطرح می‌کند. همچنین راه رسیدن به این اهداف را با برنامه ریزی اهمیت بسیاری می‌دهد و معتقد است دولت‌ها باید از محیط زیست شهری حمایت همه جانبه‌ای

¹¹ Inglehart

² Oakley and Marsden

کنند. این نظریه پایداری شکل شهر، الگوی پایداری سکونتگاه‌ها، الگوی مؤثر حمل و نقل در زمینه مصرف سوخت و نیز شهر را در سلسله مراتب ناحیه شهری بررسی می‌کند. نگرش توسعه پایدار بر این اندیشه است که فن آوری نمی‌تواند هر گونه کاهش منابع طبیعی را جبران سازد و سرمایه طبیعی مکمل سرمایه انسان ساخت است و در این راستا سازمان ملل از مبانی و دیدگاه مفهومی توسعه پایدار حمایت می‌کند و راه دستیابی به توسعه پایدار را وجود بسترهای فرهنگی مناسب می‌داند که با آموزش و آگاهی دادن به مردم می‌توان به آن دست یافت (محمدی مهر، ۱۳۹۵: ۳۴). بر این اساس توسعه پایدار شهری در تکوین مفاهیم زیر جنبه کارآمدی به خود می‌گیرد: بسترسازی عدالت اجتماعی و شهروندی-بسترسازی مشارکت شهروندی و همبستگی اجتماعی- بسترسازی تقویت بنیان نهادهای اجتماعی و بنیان خانوادگی- رویکرد استرژیک بر پایداری توسعه پایدار شهری- گسترش آداب و فرهنگ شهرنشینی- مساعدت و سازماندهی ارگان‌های دولتی و خصوصی- کارآمد سازی سیاست‌ها و برنامه‌های سیاست گذاری در حوزه کلان شهری- گسترش حقوق شهروندی و بهینه سازی مناسبات مدنی

طراحی پایدار در ساختار شهری بر مبنای سه اصل اساسی شکل می‌گیرد: اصل اول را می‌توان صرفه جویی در مصرف منابع دانست که درصدد است تا با مصرف بهینه منابع، میزان کاربرد ذخایر تجدید ناپذیر را در سخت و کارکرد بناهای شهری پایین آورد. اصل دوم بر طراحی بر اساس چرخه حیات مبتنی است که نتایج و تبعات زیست محیطی کل چرخه حیات منابع ساخت و ساز شهری را از مرحله تدارک تا بازگشت به طبیعت در بر می‌گیرد. اصل سوم را طراحی انسانی می‌دانند که ریشه در نیاز به حفظ عناصر زنجیره ای نظام‌های زیستی دارد و تداوم حیات و بقای انسان را در پی دارد. بر این اساس طراحی شهری و معماری پایدار می‌بایستی کیفیت محیط‌های کار و زیستی را بهبود بخشد که موجب افزایش بهره وری و کاهش فشارهای روانی انسانی و بهبود شرایط زیستی می‌گردد که همان مفهوم رفاه اجتماعی و شهروندی را به ذهن متبادر می‌کند.

دانتون^۱ (۲۰۱۹) نیز اصول زیر را به عنوان ویژگی‌های ضروری یک شهر پایدار عنوان می‌کند:

-افزایش فرصت‌های اقتصادی و اجتماعی، به گونه ای که ساکنان شهری را پوشش دهد.

-کاهش سهم انرژی در رشد شهری

-استفاده بهینه در مصرف آب، زمین و سایر منابعی که مورد نیاز چنین رشد شهری است.

-کمینه کردن میزان تولید زباله و فاضلاب و بیشینه کردن بازیافت از پسماندها

-ایجاد سیستم‌های مدیریت با قدرت و کارایی کافی جهت نیل به اهداف اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی

-سوق دادن فن آوری‌های مورد استفاده در شهر به سمت اهداف توسعه پایدار

¹ Dounton

-تقویت توان مناطق مختلف شهری، در راستای جلوگیری با پاسخ گویی به تهدیدات و اهداف اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی که در نتیجه عوامل طبیعی یا انسانی به وجود می آید، همچنین انعطاف پذیری در روبرویی با اختلالات غیرمنتظره در سیستم شهر. در این ارتباط شهر پایدار شهری است که در آن بهبود در عدالت اجتماعی، تنوع و امکان زندگی با کیفیت مطلوب تحقق یابد(طوسی، ۱۳۹۹: ۹).

در حوزه امنیت اجتماعی نیز میتوان گفت امنیت اجتماعی وضعیتی است که ضمن حفظ و حراست از ارزش های اساسی و هنجارهای جامعه، از طرف سایر بازیگران نیز اطمینان خاطر داشته و احساس رضایت نماید. زمانی که از امنیت اجتماعی صحبت می شود اغلب بر بسترهای اجتماعی امنیت بخش تاکید می گردد (کلابی، ۱۴۰۰: ۳۷۷).

از نظر لاندرس^۱ (۲۰۱۹) امنیت اجتماعی به وضعیتی اشاره دارد که در آن افراد یک جامعه به طور کلی از خطرات و تهدیدهای مختلف در ابعاد مختلف زندگی خود در امان هستند و احساس امنیت می کنند. امنیت اجتماعی شامل محافظت از حقوق و آزادی های افراد، حفظ نظم و امنیت عمومی و ایجاد فرصت های مساوی برای همه اعضای جامعه و کاهش تفاوت های اجتماعی است. مصونیت جانی انسانها از تجاوز و تعدی، قانونمداری، وجود احساس رضایت و اطمینان خاطر نزد دولتمردان و شهروندان و فقدان ترس، اجبار و تهدید، مصونیت مالی افراد جامعه از تجاوز دیگران و دولت و رعایت کلیه حقوق شهروندی از مهم ترین مؤلفه های امنیت است. مؤلفه های فوق نمایانگر این واقعیت است که امنیت عمومی دربردارنده نوعی احساس آرامش و فراغت خاطر ملت، ناشی از عدم احساس تهدید یا توانایی برای رفع هرگونه خطر یا اقدام بر ضد شهروندان است. پیتربلاو معتقد است نظم اجتماعی در تبادل اجتماعی شکل می گیرد. او اعتماد اجتماعی را شاخصه اصلی مبادله اجتماعی میدانند و معتقد است در حالی که در مبادله اقتصادی افراد بر اساس یک قرارداد رسمی توقع مشخصی از منافع مشترک دارند، در مبادله اجتماعی افراد اگرچه این انتظار را در درون ذهن خود دارند، اما در آن تعهدی آشکار و صریح وجود ندارد و حتی زهان مشخصی برای جبران آن در نظر گرفته نمیشود؛ بنابراین در کانون مبادله اجتماعی نیازمند اعتماد هستیم(بیگوند و بیژنی، ۱۳۹۹: ۳۲۲).

در ادامه به مهمترین تحقیقات پیشین داخلی و خارجی اشاره می گردد:

جدول شماره (۱): پیشینه تحقیق

محقق	عنوان	سال	یافته ها
حسینی و قدرتی	پایداری شهری بر بنیان توسعه مشارکت	۱۳۹۹	یافته های حاصل از این پژوهش، گویای آن هستند که: (۱) میان نوع تصرف واحد مسکونی (احساس

¹ Landers

<p>مالکیت) و علاقه شهروندان به مشارکت در مدیریت شهری، رابطه معناداری وجود دارد. (۲) بین تعداد سال‌های سکونت در شهر/ محله و مشارکت شهروندان در مدیریت و برنامه‌ریزی توسعه شهر، رابطه معناداری وجود دارد. (۳) بین متغیر سن شهروندان و مشارکت آنان در فرآیند برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌های مدیریت توسعه شهر، رابطه معناداری وجود ندارد. (۴) میان سطح تحصیلات شهروندان و تمایل آنان به مشارکت در امور شهر، رابطه معناداری وجود ندارد. (۵) میان مشارکت شهروندان در مدیریت شهری و سطح همبستگی اجتماعی شهروندان (محله، ناحیه یا شهر)، ایجاد و بهبود احساس تعلق مکانی، افزایش میزان احساس امنیت عمومی و اجتماعی و میزان رضایت-مندی شهروند از زندگی خود، ارتباط معنادار و مثبتی وجود دارد. در نهایت برای بهبود و ارتقای سطح تمایل و علاقه شهروندان برای مشارکت در امور شهری، پیشنهادهایی ارائه شده است.</p>		<p>شهروندی (مطالعه موردی: شهر سبزوار)</p>	
<p>فضای متحول شده ی امروزی به دنبال مدیریت شهری به صورت نظام مند، هماهنگ و یکپارچه می‌باشد. اداره ی امور شهرها و زندگی در این مراکز سکونتی دارای وجوه مشترکی در بیشتر کشورهای جهان است که میتوان این مسائل را در محورهایی از جمله تنوع اجتماعی و اقتصادی، دسته بندی‌های سیاسی، تنش‌های دائمی بر سر منابع اقتصادی و نحوه ی مدیریت و برنامه ریزی و مشارکت مردم در اداره</p>	<p>۱۳۹۹</p>	<p>بررسی نقش مشارکت شهروندان در مدیریت شهری و توسعه پایدار در شهر اهواز</p>	<p>کاوری زاده</p>

<p>ی امور شهر خلاصه کرد. نتایج نشان می دهد که مشارکت شهروندان نقش مهمی در ایجاد توسعه پایدار دارد و بدین وسیله می توان مدیریت شهری را بهبود بخشید.</p>			
<p>یافته های پژوهش نشان می دهد که مشارکت شهروندان در بهسازی و نوسازی بافت فرسوده کوچکتر از حد متوسط ارزیابی شده و می توان عنوان کرد، مشارکت شهروندان در بهسازی و نوسازی بافت فرسوده محله در سطح مناسبی نمی باشد. همچنین می توان گفت که اعتماد به مسئولین، عامل مؤثر بر مشارکت مردمی و نبود یا کمبود تشکل های فرهنگی - اجتماعی مهمترین مانع مشارکت مردمی در بهسازی بافت فرسوده آن محله می باشند.</p>	۱۳۹۸	<p>بررسی و تحلیل نقش مشارکت مردمی در بهسازی بافت های فرسوده شهری (مورد مطالعه: محله جلیلی شهر کرمانشاه)</p>	<p>شیخی و الهیاری</p>
<p>به نظر بسیاری از کارشناسان و مدیران شهری مهم ترین وظیفه شهرداری ها رفت و روب و نظافت شهری می باشد. همچنین اولین انتظاری که شهروندان از مدیریت شهری دارند نظافت بهینه شهر و جمع آوری پسماند شهری می باشد. در موضوعاتی مانند تفکیک پسماند، زیبا سازی شهری و ... شهروندان نقش بسزایی دارند. آنچه باعث مشارکت شهروندان در طرح های شهری از جمله نظافت شهر می شود فرهنگ شهروندی است. در صورتی که در جامعه ای فرهنگ شهروندی بخوبی پیاده سازی و نهادینه گردیده باشد مشارکت شهروندان نیز افزایش می یابد.</p>	۱۳۹۷	<p>نقش فرهنگ شهروندی بر مشارکت شهروندان در نظافت شهر</p>	<p>صرفی و دولی</p>
<p>توسعه پایدار یک مفهوم بنیادی است؛ که با در نظر</p>	۲۰۱۹	<p>تحلیلی بر نقش</p>	<p>آکاموتو و</p>

<p>گرفتن نیازهای نسل فعلی و حفظ منابع و ثروت ها برای نسل های آینده، به چالشهایی در مورد مشارکت شهروندان در تصمیم گیری ها و اداره امور شهرها و برنامه ریزی ها می پردازد.</p>		<p>مشارکت شهروندان در امور شهری در راستای توسعه پایدار</p>	<p>کومیکو</p>
<p>فقدان مشارکت و وفاق اجتماعی زمینه بر خورد و اختلاف و تضاد را در میان عملکرد بخش های مختلف (خصوصی و عمومی) جامعه فراهم می آورد و بخش اعظم منابع کمیاب این کشور صرف مقابله با عوارض نامطلوب این برخوردها می گردد. از این رو نگرش برنامه ریزان و خط مشی تدوین کنندگان در آستانه ورود به قرن بیست و یکم باید معطوف به افزایش نقش مشارکت های مردمی در فرآیند توسعه و به ویژه در زمینه های اجتماعی، سیاسی و اقتصادی باشد.</p>	<p>۲۰۱۷</p>	<p>مشارکت اجتماعی شهروندان در توسعه و مدیریت شهری در کشورهای جهان سوم</p>	<p>میلون وبر</p>
<p>مشارکت و دخیل کردن شهروندان در روند تهیه و اجرای طرح های برنامه ریزی ضامن موفقیت مدیریت شهری می باشد. یکی از مولفه های مهم جامعه شهری مدرن مربوط به چگونگی تحقق مشارکت شهروندی می باشد و این موضوع اغلب برنامه ریزان و مدیران شهری را با چالشی بزرگ روبرو نموده است.</p>	<p>۲۰۱۶</p>	<p>مشارکت شهروندان در توسعه مدیریت کلان شهری</p>	<p>عدنان صلاح</p>
<p>امروزه تمرکز روزافزون افراد در نواحی شهری و رشد سریع شهرنشینی، مشکلاتی را در ارائه خدمات متناسب با میزان افزایش جمعیت شهری به وجود می آورد این امر توأم با عدم رغبت مردم برای مشارکت</p>	<p>۲۰۱۵</p>	<p>لزوم و نقش مشارکت شهروندان در توسعه پایدار شهری</p>	<p>نیومن والر</p>

در فعالیت‌های عمران شهری، از عواملی هستند که توانایی مسئولان را در تامین نیازهای ساکنان شهری با مشکل مواجه می‌سازد.			
تجربه شوق انگیز و محلی در اداره امور جمعی، رغبت مردم را برای پرداختن به کارهای بزرگ ملی تحریک می‌کند. شهروندان برای مشارکت در ابعاد توسعه پایدار در شهرهای اقماری تمایل نسبی دارند که در بعضی گویه‌ها پایین و در بعضی گویه‌ها بالاتر است. باید برای به حداکثر رساندن این نوع مشارکت اقداماتی نظیر ایجاد انگیزش، ارتقا سطح آموزشی و فرهنگی، ایجاد بستر و شرایط مناسب برای مشارکت و ابزارهای نظر سنجی برای ارائه نظرات و پیشنهادات شهروندان طراحی کرد.	۲۰۱۴	مشارکت نقش شهروندان در توسعه پایدار شهرهای اقماری	ریچارد بی آندروز

۳. روش‌شناسی

این تحقیق از نوع کاربردی بوده و به روش پیمایشی انجام پذیرفته است. در این تحقیق دو گروه جامعه آماری مطرح می‌باشند. گروه اول مسئولین امور شهری در شهرداری شهر پرند و شواری شهر بوده که بر اساس اطلاعات گردآوری شده تعداد آنها حدود ۳۴ نفر می‌باشد که نسبت به تمام شماری آنها برای توزیع پرسشنامه اقدام می‌گردد. گروه دوم ساکنین شهر پرند بوده کلیه ساکنین بالای ۱۸ سال شهر جدید پرند به عنوان جامعه آماری مطرح می‌باشند که برابر آمار اخذ شده جمعیت کل شهر پرند حدود ۴۰۰ هزار نفر بوده و جمعیت زنان و مردان بالای ۱۸ سال حدود ۲۴۰ هزار نفر می‌باشند. همچنین به منظور انجام نمونه‌گیری از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه بندی شده متناسب باحجم استفاده می‌گردد. بر این اساس با توجه به ۷ فاز شهری در نمونه‌ها متناسب با جمعیت هر فاز به تفکیک انتخاب و پرسشنامه بین آنها توزیع می‌گردد.

در این تحقیق با استفاده از روش میدانی و کتابخانه‌ای با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته اطلاعات مورد نظر گردآوری می‌گردد. از روش کتابخانه‌ای برای گردآوری اطلاعات و اسناد مورد نیاز بهره‌گیری می‌شود. پرسشنامه‌ها نیز با توجه به شاخص‌سازی متغیرها تنظیم و بین افراد نمونه به روش حضوری توزیع می‌گردد.

همچنین روایی پرسشنامه با استفاده از روش اعتبار صوری تایید گردیده و پایایی آن نیز با آلفای کرونباخ ۰/۷۶ تایید

شده است.

در این تحقیق، تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از آماره های توصیفی (جداول فراوانی، نمودارهای فراوانی، شاخص های مرکزی، میانگین و انحراف استاندارد) و آماره های استنباطی بمنظور بررسی میزان تأثیر متغیرهای مستقل بر وابسته از جمله (آزمون کلوموگروف اسمیرنوف به منظور تشخیص نرمالیت و آزمون t به منظور تطبیق و مقایسه بین دو گروه شهروندان و مسئولین شهری، رگرسیون چند متغیره خطی با کمک نرم افزار SPSS و) انجام شده است. در بخش کیفی نیز با طبقه بندی اطلاعات گردآوری شده و کد گذاری آنها نسبت به تجزیه و تحلیل آنها اقدام می گردد

- تعریف نظری و عملیاتی متغیرها

- متغیر وابسته: توسعه پایدار شهری

تعریف نظری (مفهومی):

توسعه پایدار فرآیندی است که آینده ای مطلوب را برای جوامع بشری متصور می شود که در آن شرایط زندگی و استفاده از منابع، بدون آسیب رساندن به یکپارچگی، زیبایی و ثبات نظام های حیاتی، نیازهای انسان را برطرف می سازد. (استنلی^۱، ۲۰۲۰: ۱۱).

تعریف عملیاتی: توسعه پایدار در این تحقیق متغیری است وابسته و چند ارزشی که با بر اساس شاخص زیر اندازه گیری می گردد:

۱. پایداری اقتصادی

۲. پایداری اجتماعی

۳. پایداری محیط زیست

متغیرهای مستقل: مشارکت اجتماعی و فرهنگی شهروندان

تعریف نظری (مفهومی):

مشارکت اجتماعی و فرهنگی به کنش یا عمل مشارکتی گفته می شود که عامل با توجه به انتظارات افراد دیگر آن را انجام می دهد. این مشارکت در برگیرنده انواع مختلف کنش های فردی و گروهی به منظور دخالت در تعیین سرنوشت خود و جامعه و تأثیر نهادن بر فرایندهای تصمیم گیری درباره امور عمومی است (بلوردی، ۱۳۹۱: ۶۰).

تعریف عملیاتی:

مشارکت اجتماعی و فرهنگی در این تحقیق متغیری است مستقل و چند ارزشی که با بر اساس شاخص زیر اندازه

¹ Estanly

گیری می گردد:

۱. مشارکت اجتماعی رسمی شامل (عضویت رسمی در انجمن های شهری - شرکت در انتخابات های شهری مانند شورای شهر - وضعیت عضو شدن فرد در انجمن اولیا و مربیان، دوره های ورزشی، گروه های صنفی، گروه های ادبی و اجتماعی، بسیج، شوراهای اسلامی شهر و روستا، گروه های علمی، تعاونی تولید روستا یا شهر و...)

۲. مشارکت فرهنگی رسمی (شرکت در همایش های فرهنگی رسمی - مشارکت رسمی در گروه های فرهنگی و هنری - عضویت در انجمن های فرهنگی و ...)

۳. مشارکت اجتماعی غیر رسمی شامل (مشارکت در فعالیت های مذهبی و خیریه نظیر شرکت در مراسم عزاداری و جشن های مذهبی در مسجد، شرکت در جلسات ختم قرآن، شرکت در فعالیت های کمک به همسایگان، کمک به مردم آسیب دیده، کمک به افراد برای ازدواج و تهیه جهیزیه، کمک به ساخت مسجد و اماکن مذهبی، پرداخت کمک و صدقه به افراد مستمند، شرکت در بهداشت محله و...)

۴. مشارکت فرهنگی غیر رسمی (شرکت در گردهمایی های فرهنگی در محله - شرکت در جشنواره های فرهنگی سالیانه غذا و لباس و ... - شرکت در گردهمایی های فرهنگی اقوام مختلف در شهر پرنده - تمایل به برقراری ارتباط با افراد از سایر اقدام و فرهنگ ها و ...)

امنیت اجتماعی

تعریف نظری (مفهومی): منظور از امنیت اجتماعی آرامش و آسودگی خاطری است که هر جامعه موظف است برای اعضای خود در زمینه های شغلی، اقتصادی، سیاسی و قضایی ایجاد کند. بنابراین امنیت اجتماعی چیزی نیست جز حالتی از آسودگی خاطر مردم از ترس، تهدید و اضطراب و مصون ماندن جان مال، ناموس، هویت و اعتقادات آنان از هرگونه تهدید تهدید و تعرض (کاوری زاده، ۱۳۹۹: ۵۷).

تعریف عملیاتی:

امنیت اجتماعی در این تحقیق متغیری است مستقل و چند ارزشی که با بر اساس شاخص زیر اندازه گیری می گردد:

-امنیت مالی

-امنیت جانی

-امنیت روانی

۴. یافته های پژوهش

آزمون فرضیه تحقیق

فرضیه اول: مشارکت رسمی شهروندان در حوزه های اجتماعی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت

اجتماعی تاثیرگذار است.

به منظور بررسی میزان تاثیر گذاری مشارکت رسمی شهروندان در حوزه اجتماعی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی از رگرسیون خطی استفاده می کنیم. پس از اجرای دستور رگرسیون نتایج به شرح زیر به دست آمده است:

جدول شماره (۲): خلاصه مدل رگرسیون

خلاصه مدل^b

مدل	ضریب همبستگی (R)	مربع ضریب همبستگی	میزان ضریب همبستگی (R) تعدیل شده	خطای استاندارد برآورد
1	۰/۵۱۳ ^a	۰/۲۶۳	۰/۲۶۵	۰/۵۲۴

۱. Predictors: (Constant): مشارکت رسمی،

۲. Dependent Variable: توسعه پایدار

جدول بالا خلاصه مدل را نشان می دهد. مقدار ضریب همبستگی (R) بین متغیرها ۰/۵۱۳ می باشد که نشان می دهد بین متغیر مستقل و متغیر وابسته تحقیق (توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی) همبستگی متوسطی وجود دارد. اما مقدار ضریب تعدیل شده (R²) که برابر با ۰/۲۶۳ می باشد که نشان می دهد ۲۶/۳ درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته به متغیر مستقل تحقیق می باشد. بنابراین در مجموع می توان گفت ۲۶ درصد از واریانس متغیر وابسته توسط متغیر مستقل (مشارکت رسمی شهروندان در حوزه اجتماعی) پیش بینی (برآورد) می گردد.

جدول شماره (۳): آنالیز واریانس یکطرفه

آنالیز واریانس یک طرفه^a

مدل	جمع مربعات	رجه آزادی (df)	میانگین مربعات	آزمون (F)	سطح معنی داری (sig)
رگرسیون	۱۵/۵۶۴	۱	۲/۴۵۶	۳/۲۸۷	۰/۰۰۰ ^b
باقی مانده ها	۱۰۶/۷۴۶	۳۸۶	۱/۳۳۸		
جمع	۱۲۲/۳۱۰	۳۸۷			

۱. Predictors: (Constant): مشارکت رسمی

۲. Dependent Variable: توسعه پایدار

با توجه به معنی داری مقدار آزمون F (۳/۲۸۷) در سطح خطای کوچکتر از ۰/۰۱، میتوان نتیجه گرفت که مدل رگرسیونی

تحقیق مرکب از متغیر مستقل و یک متغیر وابسته مدل نسبتاً خوبی بوده و مجموع متغیرمستقل قادرند تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی را تبیین کند.

فرضیه دوم: مشارکت رسمی شهروندان در حوزه‌های فرهنگی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی تاثیر گذار است.

به منظور بررسی میزان تأثیر گذاری مشارکت رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی از رگرسیون خطی استفاده می کنیم. پس از اجرای دستور رگرسیون نتایج به شرح زیر به دست آمده است:

جدول شماره (۴): خلاصه مدل رگرسیون

^b خلاصه مدل

مدل	ضریب همبستگی (R)	مربع ضریب همبستگی	میزان ضریب همبستگی (R) تعدیل شده	خطای استاندارد برآورد
1	۰/۴۱۱ ^a	۰/۱۶۸	۰/۱۶۹	۰/۳۳۶

۱. Predictors: (Constant): مشارکت رسمی،

۲. Dependent Variable: توسعه پایدار

جدول بالا خلاصه مدل را نشان می دهد. مقدار ضریب همبستگی (R) بین متغیرها ۰/۴۱۱ می باشد که نشان می دهد بین متغیر مستقل و متغیر وابسته تحقیق (توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی) همبستگی متوسطی وجود دارد. اما مقدار ضریب تعدیل شده (R^2) که برابر با ۰/۱۶۹ می باشد که نشان می دهد ۱۶/۹ درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته به متغیر مستقل تحقیق می باشد. بنابراین در مجموع می توان گفت ۱۷ درصد از واریانس متغیر وابسته توسط متغیر مستقل (مشارکت رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی) پیش بینی (برآورد) می گردد.

جدول شماره (۵): آنالیز واریانس یکطرفه

^a آنالیز واریانس یک طرفه

سطح معنی داری (sig)	آزمون (F)	میانگین مربعات	رجه آزادی (df)	جمع مربعات	مدل
۰/۰۰۰ ^b	۳/۱۰۴	۲/۲۲۵	۱	۱۵/۲۱۱	رگرسیون
		۱/۴۷۸	۳۸۶	۱۰۵/۷۴۶	باقی مانده ها
			۳۸۷	۱۲۰/۹۵۷	جمع

۱. Predictors: (Constant): مشارکت رسمی

د. Dependent Variable: توسعه پایدار

با توجه به معنی داری مقدار آزمون $F(3/104)$ در سطح خطای کوچکتر از $0/01$ ، میتوان نتیجه گرفت که مدل رگرسیونی تحقیق مرکب از متغیر مستقل و یک متغیر وابسته مدل نسبتاً خوبی بوده و مجموع متغیرمستقل قادرند تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی را تبیین کند.

فرضیه سوم: مشارکت غیررسمی شهروندان در حوزه‌های اجتماعی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی تاثیرگذار است.

به منظور بررسی میزان تأثیر گذاری مشارکت غیررسمی شهروندان در حوزه اجتماعی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی از رگرسیون خطی استفاده می کنیم. پس از اجرای دستور رگرسیون نتایج به شرح زیر به دست آمده است:

جدول شماره (۶): خلاصه مدل رگرسیون

^b خلاصه مدل

مدل	ضریب همبستگی (R)	مربع ضریب همبستگی	میزان ضریب همبستگی (R) تعدیل شده	خطای استاندارد برآورد
1	$0/324^a$	$0/104$	$0/106$	$0/425$

۱. Predictors: (Constant): مشارکت غیررسمی،

د. Dependent Variable: توسعه پایدار

جدول بالا خلاصه مدل را نشان می دهد. مقدار ضریب همبستگی (R) بین متغیرها $0/324$ می باشد که نشان می دهد بین متغیر مستقل و متغیر وابسته تحقیق (توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی) همبستگی متوسطی وجود دارد. اما مقدار ضریب تعدیل شده (R^2) که برابر با $0/106$ می باشد که نشان می دهد $10/6$ درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته به متغیر مستقل تحقیق می باشد. بنابراین در مجموع می توان گفت 10 درصد از واریانس متغیر وابسته توسط متغیر مستقل (مشارکت غیررسمی شهروندان در حوزه اجتماعی) پیش بینی (برآورد) می گردد.

جدول شماره (۷): آنالیز واریانس یکطرفه

^a آنالیز واریانس یک طرفه

سطح معنی داری (sig)	آزمون (F)	میانگین مربعات	رجه آزادی (df)	جمع مربعات	مدل
$0/023^b$	$2/103$	$2/887$	۱	$15/558$	رگرسیون
		$1/102$	۳۸۶	$103/336$	باقی مانده ها

جمع	۱۱۸/۸۹۴	۳۸۷			
-----	---------	-----	--	--	--

۱. Predictors: (Constant): مشارکت غیررسمی

۲. Dependent Variable: توسعه پایدار

با توجه به معنی داری مقدار آزمون F (۲/۱۰۳) در سطح خطای کوچکتر از ۰/۰۵، میتوان نتیجه گرفت که مدل رگرسیونی تحقیق مرکب از متغیر مستقل و یک متغیر وابسته مدل نسبتاً خوبی بوده و مجموع متغیر مستقل قادرند تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی را تبیین کند.

فرضیه چهارم: مشارکت غیررسمی شهروندان در حوزه‌های فرهنگی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی تأثیرگذار است.

به منظور بررسی میزان تأثیر گذاری مشارکت غیر رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی از رگرسیون خطی استفاده می کنیم. پس از اجرای دستور رگرسیون نتایج به شرح زیر به دست آمده است:

جدول شماره (۸): خلاصه مدل رگرسیون

خلاصه مدل^b

مدل	ضریب همبستگی (R)	مربع ضریب همبستگی	میزان ضریب همبستگی (R) تعدیل شده	خطای استاندارد برآورد
1	۰/۳۰۲ ^a	۰/۰۹۱	۰/۰۹۳	۰/۲۲۷

۱. Predictors: (Constant): مشارکت غیررسمی

۲. Dependent Variable: توسعه پایدار

جدول بالا خلاصه مدل را نشان می دهد. مقدار ضریب همبستگی (R) بین متغیرها ۰/۳۰۲ می باشد که نشان می دهد بین متغیر مستقل و متغیر وابسته تحقیق (توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی) همبستگی متوسطی رو به پایینی وجود دارد. اما مقدار ضریب تعدیل شده (R^2) که برابر با ۰/۰۹۱ می باشد که نشان می دهد ۹ درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته به متغیر مستقل تحقیق می باشد. بنابراین در مجموع می توان گفت ۹ درصد از واریانس متغیر وابسته توسط متغیر مستقل (مشارکت غیر رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی) پیش بینی (برآورد) می گردد.

جدول شماره (۹): آنالیز واریانس یکطرفه

^a آنالیز واریانس یک طرفه

سطح معنی داری (sig)	آزمون (F)	میانگین مربعات	رجه آزادی (df)	جمع مربعات	مدل
.۰/۰۲۷ ^b	۲/۲۱۴	۸۸۷۵۴۷۲	۱	۱۵/۶۳۲	رگرسیون
		۱/۱۱۴	۳۸۶	۱۰۲/۱۷۸	باقی مانده ها
			۳۸۷	۱۱۷/۸۱۰	جمع

۱. Predictors: (Constant): مشارکت غیررسمی

۲. Dependent Variable: توسعه پایدار

با توجه به معنی داری مقدار آزمون F (۲/۲۱۴) در سطح خطای کوچکتر از ۰/۰۵، میتوان نتیجه گرفت که مدل رگرسیونی تحقیق مرکب از متغیر مستقل و یک متغیر وابسته مدل نسبتاً خوبی بوده و مجموع متغیر مستقل قادرند تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی را تبیین کند.

فرضیه پنجم: توسعه پایدار شهرهای جدید بر ارتقاء امنیت اجتماعی تاثیر گذار است.

به منظور بررسی میزان تأثیر گذاری توسعه پایدار شهرهای جدید بر ارتقاء امنیت اجتماعی از رگرسیون خطی استفاده می کنیم. پس از اجرای دستور رگرسیون نتایج به شرح زیر به دست آمده است:

جدول شماره (۱۰): خلاصه مدل رگرسیون

^bخلاصه مدل

خطای استاندارد برآورد	میزان ضریب همبستگی (R) تعدیل شده	مربع ضریب همبستگی	ضریب همبستگی (R)	مدل
۰/۵۳۶	۰/۱۶۳	۰/۱۶۱	۰/۴۰۲ ^a	1

۱. Predictors: (Constant): توسعه پایدار

۲. Dependent Variable: امنیت اجتماعی

جدول بالا خلاصه مدل را نشان می دهد. مقدار ضریب همبستگی (R) بین متغیرها ۰/۴۰۲ می باشد که نشان می دهد بین متغیر مستقل و متغیر وابسته تحقیق (ارتقاء امنیت اجتماعی) همبستگی متوسطی وجود دارد. اما مقدار ضریب تعدیل شده (R²) که برابر با ۰/۱۶۳ می باشد که نشان می دهد ۱۶/۳ درصد از کل تغییرات امنیت اجتماعی وابسته به متغیر مستقل تحقیق می باشد. بنابراین در مجموع می توان گفت ۱۰ درصد از واریانس متغیر وابسته توسط متغیر مستقل (توسعه پایدار) پیش بینی (برآورد) می گردد.

جدول شماره (۷): آنالیز واریانس یکطرفه

^a آنالیز واریانس یک طرفه

سطح معنی داری (sig)	آزمون (F)	میانگین مربعات	رجه آزادی (df)	جمع مربعات	مدل
.۰/۰۰۹ ^b	۲/۸۹۷	۲/۶۳۸	۱	۱۶/۲۲۱	رگرسیون
		۱/۲۵۴	۳۸۶	۱۰۳/۶۹۵	باقی مانده ها
			۳۸۷	۱۱۹/۹۱۶	جمع

۱. Predictors: (Constant): توسعه پایدا:

۲. Dependent Variable: امنیت اجتماعی

با توجه به معنی داری مقدار آزمون F (۲/۸۹۷) در سطح خطای کوچکتر از ۰/۰۵، میتوان نتیجه گرفت که مدل رگرسیونی تحقیق مرکب از متغیر مستقل و یک متغیر وابسته مدل نسبتاً خوبی بوده و مجموع متغیر مستقل قادرند تغییرات ارتقاء امنیت اجتماعی را تبیین کند.

۵. نتیجه گیری

این تحقیق با هدف بررسی بررسی نقش مشارکت اجتماعی و فرهنگی شهروندان در توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی انجام پذیرفت. در نهایت میتوان گفت توسعه پایدار مفهومی نو در ادبیات توسعه محسوب می گردد که در دهه های اخیر مطرح شده است. این توسعه ابعاد گوناگونی دارد که عبارتند از: ابعاد اجتماعی، ابعاد اقتصادی و ابعاد زیست محیطی. این توسعه پایدار در شهرهای جدید به دلیل موزون بودن ساخت شهری و شرایط پیوست اجتماعی در این شهرها با شرایط لازم زمینه ای برای توسعه پایدار شهری باعث شده که شناخت عوامل موثر بر توسعه پایدار شهری در تمامی ابعاد مورد توجه قرار گرفته و دارای اهمیت فراوانی برای برنامه ریزان و درست اندرکاران امور شهری بویژه برای کاهش آسیب های اجتماعی باشد. از سوی دیگر مشارکت شهروندی نیز از مسایلی است که در چند سال اخیر توجه بیشتری به آن می شود و بر کاهش یا افزایش بسیاری از آسیب های اجتماعی و فرهنگی می تواند موثر باشد.

همچنین مشارکت شهروندان در همه ابعاد زندگی در شهر و سیاست ها و برنامه های مربوط به آن را برای همه افراد جامعه معنادار می کند و حس تعلق به شهر و محلّه را در آن ها تقویت می کند (غفاری، ۱۳۹۲: ۳۷). از منظر اینگلهارت مشارکت شهروندان به دو دسته مشارکت رسمی و غیر رسمی تقسیم می شود. بر این اساس می توان گفت که مشارکت اجتماعی و فرهنگی می تواند به عنوان عاملی اساسی در توسعه پایدار شهرهای جدید مورد توجه و بحث و بررسی علمی قرار گیرد و پایین بودن میزان مشارکت اجتماعی و فرهنگی نیز خود می تواند منجر به شکل گیری معضلات

اجتماعی و فرهنگی و آسیب‌های مختلف اجتماعی در محیط‌های شهری گردد.

طبق یافته‌های به‌دست آمده می‌توان گفت که بین مشارکت رسمی شهروندان در حوزه اجتماعی و توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی همبستگی متوسطی وجود دارد. ($R = 0/513$) و $26/3$ درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته به مشارکت رسمی شهروندان در حوزه اجتماعی می‌باشد. بر این اساس مشارکت رسمی شهروندان در حوزه‌های اجتماعی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی تأثیرگذار است. همچنین بین مشارکت رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی و توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی همبستگی متوسطی وجود دارد. ($R = 0/411$) و $16/9$ درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته به مشارکت رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی می‌باشد. بر این اساس مشارکت رسمی شهروندان در حوزه‌های فرهنگی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی تأثیرگذار است. و بین مشارکت غیر رسمی شهروندان در حوزه اجتماعی و توسعه پایدار شهرهای جدید همبستگی متوسطی وجود دارد. ($R = 0/324$) و $10/6$ درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته به مشارکت غیررسمی شهروندان در حوزه اجتماعی می‌باشد. بر این اساس مشارکت غیر رسمی شهروندان در حوزه‌های اجتماعی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی تأثیرگذار است. این نتیجه تأیید کننده نتایج تحقیقات کاوری زاده (۱۳۹۹)، حسینی و قدرتی (۱۳۹۹) و آکاموتو و کومیکو (۲۰۱۹) و عدنان صلاح (۲۰۱۶)، نیومن والر (۲۰۱۵) در پیشینه تحقیق می‌باشد که عنوان می‌کنند مشارکت شهروندان موثر بر توسعه پایدار شهرهای جدید است.

همچنین بین مشارکت غیر رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی و توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی همبستگی متوسطی وجود دارد. ($R = 0/302$) و 9 درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته به مشارکت غیر رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی می‌باشد. بر این اساس مشارکت غیر رسمی شهروندان در حوزه‌های فرهنگی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی تأثیرگذار است. همچنین بین توسعه پایدار شهرهای جدید و ارتقاء امنیت اجتماعی مقدار ضریب همبستگی بین متغیرها $0/402$ می‌باشد که نشان می‌دهد بین متغیر مستقل و متغیر وابسته تحقیق (ارتقاء امنیت اجتماعی) همبستگی متوسطی وجود دارد و $16/3$ درصد از کل تغییرات امنیت اجتماعی وابسته به توسعه پایدار شهرهای جدید می‌باشد.

منابع :

-بلوردی، مسعود (۱۳۹۱)، تحلیلی برسنجش عوامل موثر بر مشارکت شهروندان در مدیریت شهری (مطالعه موردی: منطقه ۴ شهر تبریز، فصلنامه مطالعه و پژوهش‌های شهری و منطقه‌ای، سال دوم، شماره ۲).

بیگوند، حامد، بیژنی، علی (۱۳۹۹). تبیین سازماندهی فضای شهری با رویکرد انضباط اجتماعی، فصلنامه علمی امنیت ملی، سال یازدهم، شماره ۴۲، ص ۳۱۹-۳۵۰.

حسینی، سید هادی، قدرتی، رضا (۱۳۹۹)، تحلیلی برجایگاه مشارکت شهروندان در توسعه پایدار شهری (مطالعه موردی: شهر سبزوار، تهران، دانشگاه علامه طباطبائی، دانشکده علوم اجتماعی).

شیخی، حجت، الهیاری، گودرز (۱۳۹۸)، بررسی و تحلیل نقش مشارکت مردمی در بهسازی بافت‌های فرسوده شهری (مورد مطالعه: محله جلیلی شهر کرمانشاه)، فصلنامه جغرافیا، سال دهم، شماره ۳۷.

صرفی، علیرضا، دولی، احمد (۱۳۹۷)، نقش فرهنگ شهروندی بر مشارکت شهروندان در نظافت شهر، تهران، دانشگاه شهید بهشتی، دانشکده علوم اجتماعی.

طوسی، حسین (۱۳۹۹)، ارزیابی میزان تحقق‌پذیری شاخص‌های توسعه پایدار شهری در مناطق مرزی (نمونه موردی: شهر پیرانشهر، فصلنامه مدیریت شهری، سال نهم، شماره ۳۰).

عباسپور، حسین (۱۳۹۶)، سازو کارهای مشارکت شهروندان در تهیه طرح‌های توسعه شهری، فصلنامه مدرس علوم انسانی، سال هشتم، شماره ۱.

عدنان، صلاح (۲۰۱۶)، مشارکت شهروندان در توسعه مدیریت کلان شهری، تهران، کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های نوین در عمران، معماری و شهرسازی.

غفاری، علی (۱۳۹۲)، مبانی سرمایه اجتماعی، تهران، انتشارات زعیم.

کاوری زاده، محمد (۱۳۹۹)، بررسی نقش مشارکت شهروندان در مدیریت شهری و توسعه پایدار، تهران، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، دانشکده مدیریت.

کلایی، امیر محمد (۱۴۰۰). تبیین جایگاه امنیت اجتماعی در خلق ارزش مشترک در شبکه‌های اجتماعی، فصلنامه علمی امنیت ملی، سال دوازدهم، شماره چهل و سوم، ص ۳۷۳-۳۹۸.

محمدی راد، غلامرضا (۱۴۰۰)، مدیریت شهری و مشارکت‌های اجتماعی، تهران، انتشارات تیسرا.

محمدی مهر، علی (۱۳۹۵)، مبانی توسعه پایدار، تهران، انتشارات مگستان.

منابع انگلیسی

- Estanly.S(2020). Contesting the Value of “Creating Shared Value”. California Management Review, 56(2), 130–153.
- Akamoto,A. Kumiko, R.I (2019), An Analysis Of The Role Of Citizens' Participation In Urban Affairs In The Direction Of Sustainable Development. Social Science Quarterly, Vol 14, 25-36

- Milon. Weber (2017) , Physical deterioration, disorder, and crime. university of south alabama International Studies Review, 5(2), 203-222..
- Newman, Waller(2015) , The necessity and role of citizens' participation in sustainable urban development, Economic Development Quarterly, Volume 5, Number 3, pp. 32-54
- - Rechar, B.Anders (2014) , Creating Defensible Space. U. S. Department Ofhousing and urban development. Journal of Management Studies, ۵۴(۶), ۹۲۸-۹۰۶.
-

**Investigating the role of citizens' social and cultural participation in the sustainable development of new cities with emphasis on reducing social harms
(Case study: Parand New City)**

Fariba moradpour¹- reza ali mohseni^{2*}- Mahmoud rahimi³

Abstract:

Social and cultural participation can be considered as a fundamental factor in the sustainable development of new cities and the promotion of social security, and based on this, this research aims to investigate the role of social and cultural participation of citizens in the sustainable development of new cities, emphasizing the promotion Social security is done. Survey method is used in this research. The information was collected with a researcher's questionnaire from 387 people of the statistical population .and the information was analyzed by descriptive and analytical method

Based on the research findings, there is a moderate correlation between the official participation of citizens in the social sphere and the sustainable development of new cities with an emphasis on improving social security. (R = 0.513) and 26.3% of the total changes in the sustainable development of new cities depend on the official participation of citizens in the social sphere with an emphasis on improving social security. There is a moderate correlation between the official participation of citizens in the cultural field and the sustainable development of new cities with an emphasis on improving social security. (R = 0.411) and 16.9 percent of the total changes in the sustainable development of new cities depend on the official participation of citizens in the cultural field with an emphasis on improving social security.

Keywords:

Social security - social participation - cultural participation - sustainable urban development

¹ PhD student in sociology majoring in Iran's social issues, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

²Associate Professor and Faculty Member of Social Sciences Department, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. Email address: mohseni.net14@gmail.com

³Assistant professor and faculty member of Urban Planning Department, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.